

Mardin’de Bir Hekimin Tıbbi Süreli Yayın Çalışması: Dr. Arif Atlı ve Neşter

Medical Periodic Executed by a Physician in Mardin: Dr. Arif Atlı and Neşter

H. Kadircan KESKİNBORA^a

^aGöz Hastalıkları Uzmanı,
Deontoloji ve Tıp Tarihi Uzmanı,
Namık Kemal Üniversitesi
Tıp Fakültesi, TEKİRDAĞ

Geliş Tarihi/Received: 29.02.2008
Kabul Tarihi/Accepted: 12.05.2008

Yazışma Adresi/Correspondence:
H. Kadircan KESKİNBORA
Namık Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göz Hastalıkları Uzmanı,
Deontoloji ve Tıp Tarihi Uzmanı,
TEKİRDAĞ
keskinbora@superonline.com

ÖZET Mardin’de uzun yıllar hekimlik yapmış olan Dr. Arif Atlı, sosyal yönü de güçlü olan bir hekimdir. 1956 yılında Diyarbakır-Mardin-Siirt Tabip Odası başkanı seçildikten sonra Diyarbakır’da bulunan oda merkezinin Mardin’e taşınmasını Tabipler Birliği Genel Kuruluna onaylattı. Dr. Atlı 1957 ile 1961 yılları arasında Diyarbakır-Mardin-Siirt Tabip Odasının 2 ayda bir yayımladığı “Neşter” adlı dergiyi Mardin’deki matbaalarda bastırıldı. Dergi, sosyal, bilimsel ve tıp tarihiyle ilgili özgün yazılar içeriyordu. Dr. Atlı, bu derginin yanı sıra, 1954 ile 1962 yılları arasında, bazen “Bizim 14 Mart”, bazen de “Mardin’de 14 Mart” adıyla her yıl 14 Mart tarihinde bir mizah dergisi çıkardı. Bu dergilerde de Mardin’in sosyal yaşantısıyla ilgili, okunduğunda bugün bile tebessüm edilecek mizahi karakterdeki bazı olaylar özellikle hekim, diş hekimi, eczacı ve sağlık personeli konu edilerek yansıtıldı. Çalışmada, Diyarbakır-Mardin-Siirt Tabip Odası yayın organı olan “Neşter” dergileri incelenerek ayrıntılar gözden geçirildi. Ayrıca; Dr. Arif Atlı’nın Bakırköy’deki evi üç kez ziyaret edilerek röportaj yapıldı. Eşi Sayın Melahat Atlı Hanımefendinin de katkıları sağlandı. Dr. Atlı’nın özgeçmişi ile yaptığı ve katıldığı etkinlikler kendisi ve eşiyile tekrar gözden geçirildi. 1957-1961 yılları arasında Mardin ÖzHikmet Matbaasında, 1962-1966 yılları arasında Diyarbakır ve Ankara’da muhtelif matbaalar tarafından basılan Neşter adlı Tabip Odası yayın organının başta Dr. Arif Atlı olmak üzere çeşitli kaynak kişilerden elde edilen nüshaları detaylarıyla incelendi. Bu çalışmada, Dr. Atlı’nın Mardin’deki bilimsel, sosyal ve kültürel katkılarından, uzun süre aksatmadan yayımlamayı başardığı “Neşter” dergisinden söz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Mardin, süreli yayın, tıbbi dergi, biyografi, tıp tarihi

ABSTRACT Dr. Arif Atlı who had worked as a doctor in a small city (Mardin) for many years, is a person with a remarkable social characteristics. After being selected as the chief of the Chamber of Physicians in Diyarbakır-Mardin-Siirt, he preferred to carry the center of the chamber to Mardin after having it approved by the general assembly. Between 1957 and 1961 the journal of the Diyarbakır-Mardin-Siirt Chamber of Physicians was published bimonthly in Mardin by Dr. Atlı. The journal contained specific articles not only about science but also about medical history. He also published a humor magazine in 14 of March every year between 1954-1962 and named it as “Our 14 of March” and sometimes as “14 of March in Mardin”. In these journals some humorous events about the social life in Mardin, which can also make us smile at the moment, were reflected by using especially the doctors, dentists, pharmacist and the other medical staff. The issues of “Neşter”, the journal of the Diyarbakır-Mardin-Siirt Chamber of Physicians scrutinized and revised. Dr. Atlı had been visited three times at his house. Mrs. Atlı contributed her knowledge and experiences. Curriculum vitae of Dr. Atlı and his activities revised with himself and his wife. The issues of Neşter were got from Dr. Atlı and various physicians. Neşter issues were published in Mardin, Öz Hikmet Printing Office, between 1957 to 1961. Between 1962 to 1966 the journal issues were published at various printing offices in Diyarbakır and Ankara. In this study the effect of a doctor to the scientific, social and cultural life in the region where he was attended, is evaluated by exemplification.

Key Words: Mardin, periodic, medical journal, biography, history of medicine

Bu çalışmanın amacı, gerek tıbbi açıdan, gerekse sosyal, eğitsel ve sportif faaliyetler açısından atandığı yere hizmet etmiş bir hekimi anlatmak, yaptığı hizmetleri anmak ve 1950'li yılların kısıtlı olanaklarında Mardin gibi bir taşra şehrinde Tabip Odasının yayın organını uzun bir süre aksatmadan yayınlamayı başarmış bir hekimin çabalarını ve "Neşter" dergisini anlatmaktır.

Çevrelerinde sevgi yumağı oluşturup insanları motive ederek olanaksızlıkları alt eden, etkinlik üreten yeteneklerin tanıtılması ve o tarih sayfasının ışığa çıkarılması özellikle yolun başındaki gençlerimize şevk ve moral aşılama için gereklidir. Bu çaba, ülkemizin tanıtımına katkı olmanın yanında, paramedikal etkinliklere katılım noktasında yaşama bakış açısını da genişletecektir. Hekimlerin hastalarıyla, halk ve yöneticilerle kurdukları/kuracakları ilişkiye, toplum içinde üstlendikleri görev ve role de ışık tutacaktır.

Çalışmada, Diyarbakır-Mardin-Siirt Tabip Odası yayın organı olan "Neşter" dergilerinin elde edilebilen nüshaları incelenerek ayrıntılar gözden geçirildi. Ayrıca; Dr. Arif Atlı'nın Bakırköy'deki evi üç kez ziyaret edilerek röportaj yapıldı (Resim 1). Eşi Sayın Melahat Atlı Hanımefendinin de katkıları sağlanarak, Dr. Atlı'nın özgeçmişi ile yaptığı ve katıldığı etkinlikler kendisi ve eşiyle gözden geçirilerek kaydedildi.

1957-1961 yılları arasında Mardin Öz Hikmet Matbaasında, 1962-1966 yılları arasında Diyarbakır ve Ankara'da muhtelif matbaalar tarafından basılan Neşter adlı Tabip Odası yayın organının başta

RESİM 1: Dr. Atlı ile röportaj: Melahat Hanım, Kadircan Keskinbora, Arif Atlı.

Dr. Arif Atlı olmak üzere çeşitli kaynak kişilerden elde edilebilen nüshaları detaylarıyla incelendi.

Dr. Arif Atlı'nın Biyografisi

12 Eylül 1923 tarihinde İstanbul Fatih'te doğdu. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesinden 1947 yılında mezun oldu. Fakültede okurken mecburi hizmet karşılığı Leyli Tıp Talebe Yurdunda kaldığında çekilen kura gereğince Adana Trahom Hastanesinde altı ay kurs gördükten sonra 20 Kasım 1948 de Mardin'de göreve başladı. 1952 yılında Malatya ili Besni ilçesi Trahom hastanesine atandı (Dr. Atlı'nın Besni'de çalıştığı yıllarda Besni Malatya'nın ilçesiydi; 22 Haziran 1954' te Adıyaman'a bağlandı). Bir yıl sonra tekrar Mardin'e döndü. 3 Temmuz 1961'e kadar burada kaldı.

Mardin'de aldığı ek görevler; altı yıl Verem Savaş Dispanseri, Hükümet Tabibi, Belediye Tabibi, Sıtma Savaş Başkanlığı, Jandarma Tugay Tabipliği geçici görevleridir. Ayrıca, uzun bir süre Kızılay Derneği Başkanlığını yürüttü. Mardin Lisesinde yardımcı öğretmenlik yaptı.

Mardin Spor Gençlik Kulübü Başkanlığı, iki yıl Bölge Futbol Ajanlığı, altı yıl Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü yaptı. Bu sırada kapalı tribünlü stadyum inşaatıyla ilgilendi. Lig ve kupa maçları düzenlenmesine aracı oldu. "Mardin'de Spor" adıyla 1920-1952 ye kadar yapılan spor çalışmalarını kapsayan bir broşür çıkarttı. Futbol Hakem Kursu açtırdı. Kendisi de lisanslı futbol hakemi oldu. Atletizmde birçok kollarda derece alan atlet yetişmesine aracı oldu.

1956-1961 yılları arasında Diyarbakır-Mardin-Siirt Tabip Odası Başkanı oldu. Bu arada "Neşter" adlı bu odaya ait bir dergiyi yayınladı.

Mardin Tüccar Kulübü, Avcılar Derneği kurucu ve yönetim kurulu üyeliği, Şoförler Derneği yönetim kurulu üyeliğinde bulundu.

3 Temmuz 1961 de Diyarbakır Numune Hastanesi genel cerrahi servisinde ihtisasa başladı. Bu arada Diyarbakır Sağlık Kolejinde de öğretmenlik görevinde bulundu.

11 Aralık 1962 de İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Cerrahpaşa Göz Kliniğinde ihtisasa devam

ederek 3 Ağustos 1964 de Göz Hastalıkları Uzmanı oldu. Ergoftalmoloji (Göz kazaları) Derneği, 6 Nokta Körler Vakfı kurucu ve yönetim kurulu üyeliği yaptı.

31 Ağustos 1964 de sağlık hizmetlerinin sosyalleştirildiği Bitlis pilot bölgesine atandı. Üç yıl burada hizmet verdi. 1967 de SSK Bakırköy-Osmaniye Dispanserine atandı. 13 Aralık 1973 de Eyüp Hastanesinden emekli oldu.

1970-1971 de İstanbul Tabip Odası yönetim kuruluna seçildi. Göz mütehassısları albümünü çıkardı. İstanbul İli Sağlık Kurulu, Maliye Bakanlığı Kocamustafapaşa ve Ataköy Vergi Takdir komisyonlarına üye oldu.

İstanbul Futbol Hakemleri Derneğine kaydoldu. Eminönü Hava Kurumu yönetim kurulu üyeliğinde bulundu. 1988 de Ankara Türk Tabipler Birliği Merkez konseyinde iki yıl yardımlaşma kolu başkanlığı yaptı.

1919 yılında kurulan Türk Hekimleri Dostluk ve Yardımlaşma Derneği yönetim kuruluna 1986'da seçildi. 15 yıl başkanlık yaptıktan sonra halen ikinci başkan olarak görevine devam etmektedir.

DİYARBAKIR-MARDİN-SİİRT TABİP ODASI MERKEZİNİN MARDİN'E NAKLEDİLMESİ

Diyarbakır-Mardin-Siirt Tabip Odası merkezinin Mardin'e nasıl nakledildiğini Dr. Atlı'nın kendi ifadesiyle aktaralım:

“Ben Mardin'e 1948'in sonunda geldim. Uzun müddet Mardin'de kaldım. Bu kaldığım sürede, arkadaşlarımla yakınlığı ve Diyarbakırlılara göre daha girişken olduğum için Mardinlilerle ve Diyarbakırlılarla da anlaştık, bize Tabip Odasını devredecekler. Çünkü orda kendi aralarında geçinemiyorlardı herhalde. Diyarbakır'da tabip odası için bazı gergin durumlar vardı, ben de sürekli gidip geliyorum konuşuyorum onlarda dediler ki, sizin niyetiniz var kongrede alın başkanlığı. Nihayet seçimde biz kazandık. Kazanınca Mardin'e taşındık tabip odasını. Tabip odası memnun, sonra biraz reaksiyon oldu ama bastırıldı. Tabip odası dört sene Mardin'de kaldı. Diyarbakır'da ki tabip odasının Türk Tabipler Birliği nezdinde Mardin'e alınmasına gelelim. Ankara'ya gittik genel merkezin kon-

gresine, orda da bu konu tartışıldı. O sırada Türkiye'de birkaç tane daha tabip odası yer değiştirmek istiyormuş ben baktım onlar tehlikeli, onlarla bizi aynı oylamaya koyarlarsa menfi cevap verecekler. Ben dedim ki “yalnız benim bir ricam var, bunları ayrı ayrı oya koyalım” “tabii, olur” dediler. Hakikaten şaşırдық; Adnan Menderes'in olduğu yerdeki tabip odasına bile red verdiler, Mardin'e red vermediler. Mardin'e döndükten sonra arkadaşlar memnun oldular, öteki arkadaşlar da geldi. Diyarbakır ve Siirt'te askeri hastane vardı. Onların imkânları vardı. Birisi Tugay birisi Kolordu hastanesi. Onlardan da çok yardımlar gördük, burada ilmi toplantılar yapmaya başladık 4 sene.”

NEŞTER DERGİSİ

Neşter dergisiyle ilgili sorularıma Dr. Atlı'nın cevaplarını derleyerek kendi ifadeleriyle aşağıda sunalım:

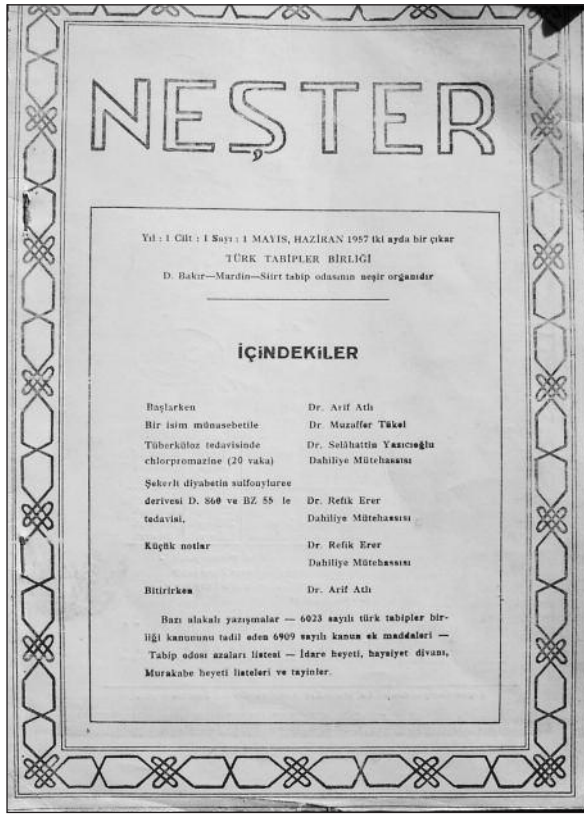
“Bu sırada tabip odasına bir mecmua çıkarmayı düşündük ve ismini Neşter koyduk arkadaşlarla, Neşter mecmuası. Mecmuanın krokisini hazırladık, tabii maddi gücü azdı tabip odasının. O mecmuanın çıkarılışında, baskısında vs Süryani rahibi Rahip Hanna (Dolapönü) vardı, çok muhterem biri, o yardım etti, hatta kâğıt bile verdi. Mecmua iki ayda bir devamlı çıkınca tabip odasının merkezinden diğer hocalardan da ilgi oldu bazı resim ve karikatürlere destek verdiler. Onun üzerine teşekkür ettiler Mardin'e. Bundan sonra dört sene daha Mardin'de kaldım, bu kalış süresince hem doktorlar arasındaki bağlantıları arttırdık hem de Siirt ve Diyarbakır ile olan bağlantı arttı. Sık sık gelip gidiyorduk bayramlarda, toplantılar yapıyorduk.”

Dr. Arif Atlı'nın mesul müdürlüğü ve Dr. Nurettin Çelikaksoy'un yazı işleri müdürlüğü görevini üstlendiği bu tıbbi dergi, “Neşter” adıyla, iki ayda bir yayınlanmak üzere, ilk sayısı Mayıs-Haziran 1957 tarihli olarak yayın hayatına başlar (Resim 2). Dergide yayınlanması istenen yazıların “Tabip Odası Başkanlığı, Mardin” adresine yollanacağı belirtilir.

NEŞTER DERGİSİ İLK SAYI ÖNSÖZÜNDEN

Dr. Atlı, özetle şunları ifade eder:

“Mecmuamızın odamız için hayırlı ve uzun ömürlü olması dileğiyle yazıma başlıyorum.

RESİM 1: Neşter dergisinin ilk sayısı.

İş durumu ve vazifelerimizin dolayısıyla aynı vilayet dahilindeki birkaç arkadaşın dahi istenilen zamanda, veya senede bir iki gün bir arada toplanmaları mümkün olmuyor. Üç vilayet ve buna bağlı 29 kazadaki arkadaşların toplanıp fikir teatisinde bulunmaları imkansız bir vaziyettedir. Biz bu durumu biraz olsun telafi edebilmek için bir mecmua çıkarmaya karar verdik. Bu vesile ile arkadaşların birbirleri ile tanışmalarını, dertlerinden, düşüncelerinden haberdar olmalarını, birliğimizin ve diğer tabip odalarının durumlarını öğrenmelerini ve ilmi çalışmalarından müşterek istifade sağlamalarını temine çalışacağız.

*Mecmuamız iki ayda bir çıkacaktır. Siyasetle alakası yoktur. Mecmuacılık ve sanat bakımından bir iddiada bulunmuyoruz.*²¹

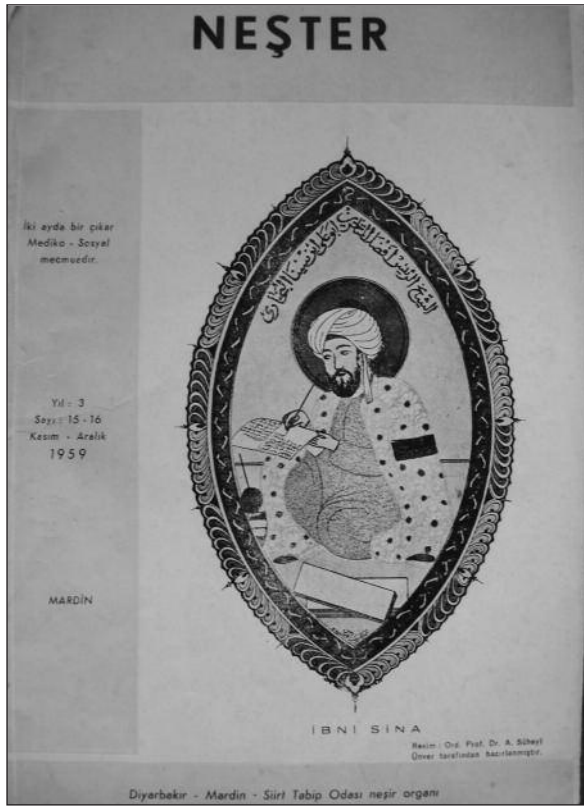
Dergiye verilen isim nedeniyle söz konusu odaya kayıtlı bir hekimin, Diyarbakır Trahom müşaviri Dr. Muzaffer Tükel'in ilginç yorumu aşağıdadır:

“Diyarbakır-Mardin-Siirt tabip odası başkanlığının çıkarmaya başladığı mecmua dolayısıyla tebrik ederiz. Mecmuanın güney doğunun üç vilayetinde bulunan meslektaşların çalışmalarına, arzularına ve fikirlerine tercüman olmalarını dileriz. Neşter, alet olarak mahir ellerde bir şifa vasıtasıdır, mecmuanın bu adı alışı isabetlidir. Mesleğin her türlü derdine bu defa mahir kalemlerle dokunur ve şifaya hiç olmazsa vasıta teşkil ederse adının mecazi manasını hak kazanır. Hepimize faydalı ve uzun ömürlü olmasını temin ederiz.”²

Dergi, bilimsel yazılar, tabipleri ilgilendiren yasa, tüzük ve yönetmeliklerin bazı maddelerinin açıklamaları, öncelikle bölgeyi ilgilendiren fakat icabında yurt genelindeki tıbbi haber duyurularını da içermektedir. Bölgeye tayin edilen, gelen hekimlerle, ayrılan hekimler bildirilir. Dergideki bilimsel derleme, olgu sunumları ve makaleler, bilimsel kalite ve sunum biçimi açısından o konuyla ilgili bilimsel dergilerdekinden farklı değildir.

Dergi kısa sürede tıp camiasında yankı bulmuş, özellikle Tıp Tarihi Kürsülerinde ilgi uyandırmış, Ord.Prof.Dr.Süheyl ÜNVER ve Prof.Dr.Feridun Nafiz UZLUK Hocalarımız yazılarıyla destek vermişlerdir. Bu hocalarımız ve onların açtığı yoldan giden diğer meslektaşları, dergiye, önemli hizmetlerde bulunmuş ve tıp tarihimizde yer edinmiş büyüklerimizi anlatan yazılar yazmışlardır. Bir süre sonra Süheyl Ünver Hocanın bazı çizimler yolladığı, Mardin Tabip Odası Lokaline birkaç resim hediye ettiği, kendi çizimlerini hediye ettiği derginin 2. yıl 2. sayısının 2. sayfasında Süheyl Hoca'ya hitaben yazılan teşekkür yazısından anlaşılmaktadır.³

Burada Dr. Atlı'dan alınan ilginç bir hatırayı altı çizilmesi gereken bir olay olarak eklemek gerekir. İkinci ciltte kapaktaki düzenlemede değişikliklere gidilmiş, Neşter adının ilk harfi olan N harfinin dikey iki kolu üzerine birer yılan sarılmış şekilde baskı yapılmaya başlanmıştır. 1959 yılında (3. cilt) 15-16. sayıda kapak daha da olgunlaştırılarak yeniden düzenlenmiş, kapakta ofset baskıya gidilmiştir (Resim 3). Kapak, İbn Sina'nın portresi ve portresinin etrafını süsleyen Arap alfabeli hat yazısıyla basılmıştır. Zamanın valisi (vali vekili), kapakta Arap alfabeli yazı var diye dergiye toplatmış, Dr. Arif Bey başta olmak üzere tabip odası yönetimi va-

RESİM 3: Üçüncü cilt kapağında İbn Sina.

liyi ikna etmiş daha sonra dergi dağıtılmıştır. Bu olayı Dr. Atlı ile yaptığımız röportajdan kısa bir alıntı ile aktaralım:

“... Süheyl Ünver hocayla mecmua dolayısı ile irtibat kurduk, Süheyl Hoca dedi ki ben size yardım ederim mecmuanın kapağına İbn Sina'nın resmini yaparım dedi. Süheyl Hoca'nın yolladığı resmi kapak resmi yapıp bastırduğumuz sayıyı Vali eski Türkçe yazısı var diye toplattırdı. Gittik vali bey dedik, bu uluslar arası bir Türk büyüğünün yaptığı bir eser, o zaman yazı eski Türkçe idi, tabii ki öyle yazacak. O da zaten vali değil vali muaviniydi, vekaleten bakıyordu. Hepsini iade ettiler.”

Dergide basılan yazıların nerede sunulduğuna dair yazılan ek notlardan Mardin Devlet Hastanesinin de içlerinde bulunduğu bölgedeki çeşitli sağlık kuruluşlarında periyodik bilimsel toplantılar yapıldığı anlaşılmaktadır.

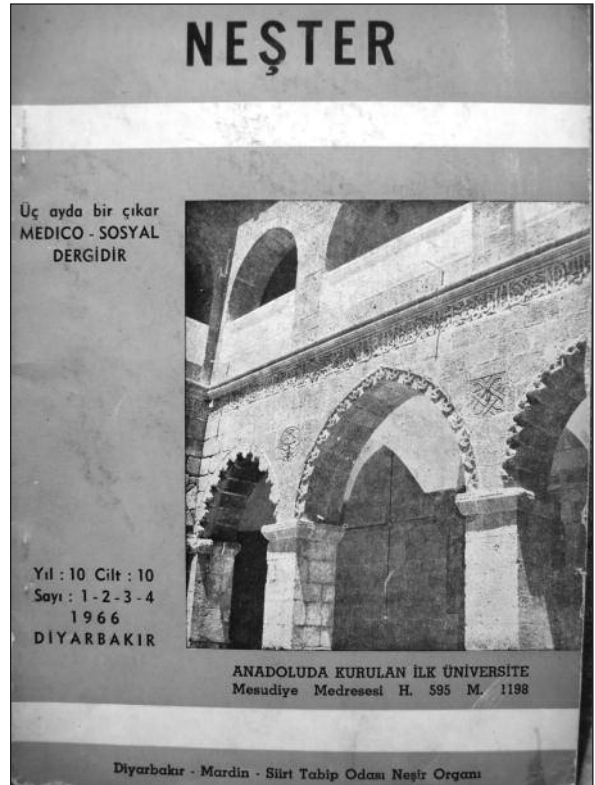
Dr. Atlı'nın 1961 de Diyarbakır Numune Hastanesine ihtisas yapmak üzere geçmesiyle başkanlık dönemi biter, tabip odası yönetimi tekrar Diyarba-

kır'a geçer ve yönetim merkezi Diyarbakır olur. Fakat Neşter dergisi sevilmiş, tutunmuş ve kalıcı olmuştur. Derginin basım işleri Diyarbakır ekibi tarafından sürdürülür. Dergi kapağında “iki ayda bir çıkar” ifadesi sürer, ama dört ayda bir çıkarılmak zorunda kalınması gibi aksamalar olsa da Neşter dergisi bu formatı ile yayın hayatına devam eder. Altıncı yıl olan 1962 de derginin iki ayda bir yerine üç ayda bir çıkarılması kararı alınır ve dergi kapağına “Üç ayda bir çıkar” diye yazdırılır, ancak genellikle dört ayda bir sayı olarak basılır. Elimize geçen en son sayı 1966 yılındaki 10.cilt 1-2-3-4 sayılı dergidir (Resim 4).

Mardin yönetimindeyken derginin basım yeri hep Mardin matbaaları olmuştur. Yönetim Diyarbakır'a geçtikten bir süre sonra dergi basımı Ankara'daki matbaalara yaptırılmıştır.

HEKİM DAYANIŞMASINA KATKI

Derginin bilimsel yönünden başka hekim dayanışmasına da sağladığı katkıyı yine Dr. Atlı'nın kendi ifadeleriyle sunalım:

RESİM 4: Neşter dergisinin elimizdeki son sayısı:Yıl:10, Cilt:10, sayı:1-2-3-4.

“Tabiplerin bazı işleri ile uğraşıyorduk, asgari ücretle uğraşıyorduk. Bazı yerlerde asgari ücret sorunu da var. Mecmuaya yazı yazma işini de 1. Yazılar: tabip odasıyla ilgili yazı, merkezden gelen yazı, sağlık bakanlığının yazısı, üniversitenin yazısı. 2. Yazılar: arkadaşların mali durumu yani hastalanan, vefat eden, çocuğu olan. En sona da arzu ettiğimiz bir şey varsa onları yazıyorduk ve bu klasiklemişti. Bir değişiklik olunca tabip odasına haber veriyorlardı. Ek görevler için de şöyle bir karar aldık: Diyarbakır’da çok para kazanan arkadaşlar varsa ek görevi, maddi durumu düşük arkadaşın, parasını vermek şartıyla kendi muayenehane sinde çalıştırabilir mi? İlk anda nasıl olur böyle bir şey diye tepki geldi. Bir görev verin, arkadaş sen benim hastalarımın defter kayıtlarını tut, şunu yap, hiç olmazsa bu parayı bir meslektaşımız versin. Siirt’te de Mardin’de de aynı uygulamayı yaptık.”

DİĞER DEVLET KURULUŞLARI VE YÖNETİCİLERLE İLİŞKİLER

Hekimlerin yöneticilerle ilişkileri konusunda Dr. Atlı ile görüşmelerimiz ve Mardin’de 14 Mart dergilerini incelememizden hekimler ile diğer devlet daireleri, il yöneticileri ve halkla ilişkiler konusunda genel olarak olumlu ve iyi düzeyde bir ilişki sürdürüldüğü izlenimini aldık. Bu konuda Dr. Atlı’nın düşüncesini sorduk. Kendi ifadesiyle:

“Mardin’de valiler... O zaman iller kanunu çıkmış gayet sert, her türlü yetkileri var. Fakat ben Mardin’de kaldığım sürece kaç tane vali gördüm, bunların arasında bir ikisi hariç doktorlara çok değer veriyorlardı. Mesela hiçbir yerde bir mülkiye memurundan kimseye vekalet vermez, doktorlardan güvendiğine verir. Bir keresinde bana soruşturma için başka bir görevle gittiğim..... ilçesine gidince Vali, kaymakamın çözemediği bir konuda şunun da ifadesini al getir dedi. İlçede kaymakam ile belediye başkanı uzun süredir dargın imişler. Ben gittiğim akşam her iki arkadaşı da davet ederek yemekte buluşturdum ve barıştırdım. Bu tarz çalış-

san valilerin başında bizde iz bırakan İlhami Ertem vardı. Allah rahmet eylesin. Bu vali ben Mardin’deyken kaymakamdı Midyat’ta. Aramız bazen limoni geçti. Aradan seneler geçti bir gün vali geldi, fakat o kadar değişik bir adam olmuş ki oturup konuşuyoruz, diyor ki arkadaşlara; arabanın benzini ni kendin koymak şartıyla götürebilirsin. .... Bir gün ameliyat olması gerekiyor bana narkoz veremeyeceksiniz lokal anesteziyle yapacaksınız ben de göreceğim dedi. Diyarbakır’dan iki doktor geldi biri dahiliyecisi biri de cerrah onlara yaptırmadı. Vali diyor ki buradaki doktorların hepsi iyi, benimle samimi olduğu için ben dedi gidip yatacağım ameliyat olacağım fakat, sen de yanımda olacaksın dedi. Ameliyatı başarılı geçti elindeki raporu kullanmadan işe başladı. Sonra Tarım Bakanı ve Milli Eğitim bakanı oldu, çok çalışkandı. İlhami Bey sporcuymuş, koyu Beşiktaşlıydı. Onun zamanında Mardin’de sporda büyük ilerlemeler oldu.”

Bilindiği üzere dergi bastırmanın mali yükü olan bir girişimdir. 1957 yılı gibi maddi olanakların yurt genelinde kısıtlı olduğu bir dönemde bu engel, özellikle ilk sayılarda matbaa sahibinin katkı ve özverisiyle sağlanmıştı. Bir ilaç firmasından yardım istenmiş, ilaç firması bu isteği reddettiği gibi böyle bir yardıma ihtiyaç duymadığını da eklemiş. Bunun üzerine Dr. Atlı, Gaziantep’ten Mardin’e kadar tanıdığı ve nazının geçtiği hekim arkadaşlarına durumu anlatıp söz konusu firmanın ilaçlarını yazma konusunu bir kez daha düşünmelerini istemiş. Firmanın satışları hızla etkilenince firma müfettişi Ankara’dan gelip Dr. Atlı ile görüşüp derginin basım işlerini uzun bir müddet üstlenmiş.

Dr. Atlı’nın -samimiyetle aktardığı- ilk atandığı yer olan Mardin’e ve o zamanki saygı-sevgi ortamına duyduğu özlemi kendi ifadesi ile aktararak yazımıza son verelim:

“Bir de orada halkın doktorlara karşı sevgisi vardır, ben gittim. 50 senesinde sevgi çoktu. Yine olsa yine giderim Mardin’e.”

KAYNAKLAR

1. Atlı A. Başlarken. Neşter 1957;1(1):1.
2. Tükel R. Bir isim münasebetiyle. Neşter 1957;1(1):2.
3. Atlı A. Teşekkür. Neşter 1958;2(2):2.